

Björskogsånäs

Guckuskon lockar många besökare till det vackra och ålderdomliga odlingslandskapet i Björskogsånäs. I de blomrika markerna finns flera vackra och speciella växter. En artrikedom som formats av århundraden av slätter och bete och av en berggrund som är rik på kalk.

Blommande ängsmarker

Här i Björskogsånäs har ängarna slåtrats i många hundra år. Slätterbruket har format en artrik och speciell flora, med växter som smörbollor, fältgentiana och darrgräs. Floran präglas också av den kalkrika berggrunden. Många orkidéer gynnas av kalk och här i reservatet finns såväl brudsporre som nattviol och guckusko. Guckuskon växer både i skogen och på ängarna. Ingen annanstans i länet finns det så mycket guckusko som här. Blomningen brukar vara som rikligast under andra veckan i juni. I skogen ute på udden växer skuggtåliga och kalkgynnade växter, som vårärt, vippärt och purpurknipprot.

Urbergskalk och järnhantering

Berggrunden av urbergskalk är en del av en gammal bergskedja. Förr hade kalkstenen stor betydelse för järnhanteringen i trakten. Kalk användes för att få ut järnet ur järnmalmen. Här finns både ett gammalt kalkbrott och ruinerna av en kalkugn. Ute på udden har långa tider av skvalpande vågor mejslat fram vackra mönster i den mjuka och lätteroderade kalkstenen. På strandklipporna växer flera olika arter av kalkgynnade lavar. Till exempel mångflikig gelélav, *Collema multipartitum*, som annars främst förekommer på Öland och Gotland. Lavarna i släktet gelélavar är svarta och tilltryckta bladlavar.

Finskt nybygge

Gården Björskogsånäs var ursprungligen ett finskt nybygge och har varit brukad och bebodd sedan slutet av 1500-talet. I början av 1800-talet hörde all mark på udden till byns inägor. Ännu i början av 1900-talet var udden skoglös, men senare övergavs slätterbruket och ängarna började växa igen. En del av ängarna är idag lövskog. Andra delar har restaurerats och sköts med slätter och bete för att bevara den artrika florin. Åk-rarna betas eller används för vallodling – den moderna formen av höproduktion.

Två välbevarade loftbodar

På gårdstomten ligger två gårdsanläggningar med bostadshus och ekonomibyggnader av varierande ålder. Till varje gård hör en loftbod, en förr vanlig byggnadstyp som idag blir allt mera sällsynt. Den ena loftboden är dessutom ovanligt lång, kanske länets längsta? Loftboden var förr den enda byggnaden som byggdes i två våningar. Längs övre våningens långsida löper en delvis inbyggd gång. Från denna gång når man den övre våningens små förrådsrum. Till loftgången kommer man via en utvändigt trappa. Det var vanligt att de övre rummen även användes som tillfälliga sovrum under sommaren.

Guckusko

Illustration: Niklas Johansson. Foto: Kjell Siore

Länsstyrelsen
Örebro län

Vägbeskrivning

I Grythyttan, tar du väg 205 mot Karlskoga. Efter fem kilometer finns en skylt in mot reservatet. Parkera helst vid parkering före järnvägsövergången. Därifrån är det en kilometer promenad in till reservatet. En rundslinga på 1,3 km leder runt i reservatet. Utflyktbord och toalett finns samt grillplats vid stranden.

§ Tänk på att det inte är tillåtet att:

- göra åverkan på mark
- medföra ej kopplad hund
- plocka blommor, gräva upp eller på annat sätt skada örter, gräs, mossor eller lavarbryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande träd eller döda träd och buskar
- göra upp eld
- tälta eller ställa upp husvagn
- framföra motordrivet fordon
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Fakta

Bildat år: 1973, utvidgat 2008
 Areal: 19,2 hektar
 Markägare: Hällefors kommun
 Förvaltare: Länsstyrelsen
 Reservatsbildare: Länsstyrelsen